

Ново европейско научноизследователско пространство: Комисията представя нов план за подпомагане на екологичния и цифровия преход и възстановяването на ЕС

Брюксел, 30 септември 2020 г.

Днес Европейската комисия прие [Съобщение относно ново европейско научноизследователско пространство за научни изследвания и иновации](#). Новото [европейско научноизследователско пространство](#) ще бъде конкурентоспособно, отворено и ще бъде основано на високите научни постижения и на таланта. То ще подобри средата за научни изследвания и иновации в Европа, ще ускори прехода на ЕС към неутралност по отношение на климата и лидерство в областта на цифровите технологии, ще подпомогне [възстановяването](#) му от социалните и икономически последици от кризата, предизвикана от коронавируса, и ще засили устойчивостта му срещу бъдещи кризи.

Комисията определи стратегически цели и действия, които трябва да бъдат изпълнени в тясно сътрудничество с държавите членки, за да бъде даден приоритет на инвестициите и реформите в областта на научните изследвания и иновациите, да бъде подобрен достъпът до високи научни постижения за изследователите в целия ЕС и да бъдат създадени условия, които да позволят резултатите от научните изследвания да достигнат до пазара и реалната икономика. Освен това Съобщението ще насърчи допълнително мобилността на изследователите, възможностите за придобиване на умения и за кариерно развитие в рамките на ЕС, равенството между половете, както и по-добрия достъп до публично финансирани рецензирани научни изследвания.

Изпълнителният заместник-председател с ресор „Европа, подготвена за цифровата ера“ Маргрете Вестегер заяви: *ЕС вече е лидер в иновациите чрез своите високи изследователски и научни постижения. Искаме да градим на тази основа и да активизираме нашите усилия за постигане на революционни ориентири към пазара иновации, които ще допринесат за постигането на зелена цифрова Европа и ще стимулират растежа, създаването на работни места и конкурентоспособността ни на световната сцена. Днес представяме нова амбиция за създаването на европейско научноизследователско пространство, което ще улесни сътрудничеството и ще допринесе за повишаване на конкурентоспособността на европейската промишленост.*

Мария Габриел, комисарят по въпросите на иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта, заяви: *Във времената, в които живеем, научните дейности изискват по-бързи и ефективни форми на сътрудничество. Трябва да укрепим европейското научноизследователско пространство. Това е пространство, което обхваща цяла Европа, защото за знанието няма териториални граници, защото научното познание се разширява благодарение на сътрудничествата, и защото в знанието има доверие, когато е налице открит контрол на неговото качество. Такова пространство има също по-голям шанс да постигне високи постижения и да бъде в подкрепа на една иновативна и склонна към рискове промишленост, която да оформи устойчиво, екологично и цифрово бъдеще.*

През последните години европейското научноизследователско пространство, създадено през 2000 г., постигна големи успехи. Днешният контекст обаче ни кара да го преосмислим с цел да засилим неговата роля, да дефинираме по-добре и да изпълним по-ефективно неговите основни цели, както и да го направим по-привлекателно като общо пространство за създаване на ценни научни изследвания и иновации. Освен това понастоящем Европа е изправена пред значителни обществени, екологични и икономически предизвикателства, които бяха засилени от кризата, свързана с коронавируса. Ето защо научните изследвания и иновациите са от решаващо значение, за да се справим с тези предизвикателства, да постигнем резултати по отношение на възстановяването на Европа и да ускорим двойния екологичен и цифров преход.

Цели на новото европейско научноизследователско пространство

Като се основава на водещата роля на Европа в областта на иновациите и високите научни постижения, новото европейско научноизследователско пространство има за цел да насърчи по-добрата координация и сътрудничество между ЕС, неговите държави членки и частния сектор; да доведе до повече инвестиции в научни изследвания и иновации; да засили мобилността на

изследователите, да подобри техния експертен опит и да засили потока от знания;

В Съобщението се определят четири стратегически цели:

1. **Даване на приоритет на инвестициите и реформите в областта на научните изследвания и иновациите**, насочени към екологичния и цифровия преход, за да се подпомогне възстановяването на Европа и да се увеличи конкурентоспособността.

Подкрепа от ЕС за научни изследвания и иновации се предвижда чрез различни програми, като например „[Хоризонт Европа](#)“, [политиката на сближаване](#) и инициативата [Next Generation EU](#). За да се постигнат необходимите положителни промени и за да се гарантира качеството на резултатите, подкрепата от ЕС трябва да бъде допълнена с инвестиции от държавите членки и частния сектор. В Съобщението се потвърждава отново **целта за инвестиране на 3 % от БВП** в научни изследвания и иновации в ЕС и се насърчава допълнителното сътрудничество между държавите членки, както и привеждането на националните усилия в съответствие, като се определя **цел за заделяне на 5 % от националното публично финансиране** за съвместни програми за научноизследователска и развойна дейност и за европейски партньорства до 2030 г.

Принципът на **високите постижения**, според който най-добрите изследователи с най-добрите идеи могат да получат финансиране, продължава да бъде основният принцип за всички инвестиции в рамките на европейското научноизследователско пространство.

2. **Подобряване на достъпа до висококачествени съоръжения и инфраструктури** за изследователите в целия ЕС.

Инвестициите на държавите членки в областта на научните изследвания и иновациите продължават да бъдат неравномерни, което води до различия по отношение на високите научни постижения и иновациите, които трябва да бъдат преодоляни. ЕС вече подкрепя изоставащите държави, включително чрез съобразена с конкретните нужди подкрепа на място, а програмата „Хоризонт Европа“ допълнително ще гарантира това чрез засилено сътрудничество с повече опитни партньори с цел да се подобри достъпът до високи постижения. Комисията предлага държавите членки, които изостават от средния за ЕС дял от БВП на инвестициите в научни изследвания и иновации, да насочат усилията си към **увеличаване на инвестициите си с 50 % през следващите 5 години**.

За тази цел ще бъдат създадени възможности за мобилност за изследователите, за да получат достъп до високи научни постижения и да разширят своя опит чрез специални **схеми за обучение и мобилност** между промишлеността и академичните среди. За да отразят напредъка към научни изследвания, основаващи се на високи постижения, държавите членки, които изостават от средното за ЕС равнище по най-цитирани научни публикации, следва да намалят разликата до средната стойност за ЕС **с поне една трета през следващите 5 години**.

3. **Трансфер на резултатите в икономиката** с цел да се насърчат инвестициите от страна на предприятията и навлизането на пазара на резултатите от научните изследвания, както и да се насърчат конкурентоспособността и лидерството на ЕС в световната технологична среда.

За да се ускори трансферът на резултатите от научните изследвания в реалната икономика и да се подпомогне прилагането на [новата стратегия за промишлеността](#), Комисията ще насърчава и насочва разработването на **общи технологични планове** с промишлеността, които ще позволят привличането на повече частни инвестиции в ключови международни проекти. Това ще насърчи развитието на конкурентни технологии в ключови стратегически области, като същевременно гарантира по-силно европейско присъствие на световната сцена.

Успоредно с това, след подробен мониторинг, Комисията ще проучи възможността за разработване на **рамка за работа в мрежа**, която ще се основава на съществуващите структури и капацитет, като например центрове за високи постижения или [центрове за цифрови иновации](#), за улесняване на сътрудничеството и обмена на най-добри практики до 2022 г. Още в тази двугодишна рамка Комисията ще разработи и актуализира ръководни принципи, които ще гарантират, че иновациите се оценяват и възнаграждават, както и кодекс за поведение за интелигентно използване на интелектуалната собственост, за да се гарантира достъп до ефективна и достъпна защита на интелектуалната собственост.

4. **Засилване на мобилността на изследователите и свободното движение на знания и технологии** чрез засилено сътрудничество между държавите членки, за да се гарантира, че всички печелят от научните изследвания и резултатите от тях.

ЕС ще се стреми да подобри възможностите за професионално развитие, за да привлича и задържа най-добрите изследователи в Европа, както и да стимулира изследователите да

развиват кариера извън академичните среди. За тази цел до края на 2024 г. в партньорство с държавите членки и научноизследователските организации той ще предостави също така **инструментариум за подкрепа на кариерата на изследователите**. Инструментариумът включва следните елементи: рамка за компетентност на изследователите за установяване на ключовите умения и несъответствия; схема за мобилност за подпомагане на обмяна и мобилността на изследователи от различни промишлени и академични среди; целево обучение и възможности за професионално развитие в рамките на „Хоризонт Европа“; и портал за „обслужване на едно гише“, за да могат хората по-лесно да намират информация и да управляват своето обучение и кариера.

ЕС ще работи за постигането на горните стратегически цели, в тясно сътрудничество с държавите членки, чрез **14 действия**, които са взаимосвързани и ще бъдат от решаващо значение за реализирането на европейското научноизследователско пространство. Освен това Комисията ще инициира **европейски форум за преход** — стратегически форум за дискусии с държавите членки, който ще ги подкрепя в последователното изпълнение на четирите цели. През първата половина на 2021 г. Комисията също така ще предложи на държавите членки да приемат **Пакт за научни изследвания и иновации в Европа**, който ще засили ангажимента им към споделени политики и принципи и в който ще се посочват областите, в които те ще разработват съвместно приоритетни действия.

Като част от своите инициативи в подкрепа на възстановяването и изграждането на екологична и цифрова Европа, в допълнение към Съобщението за новото европейско научноизследователско пространство днес Комисията прие и нов [План за действие в областта на цифровото образование](#) за адаптиране на системите на образование и обучение към цифровата ера, както и [Съобщение относно европейското пространство за образование](#) като мотор за създаване на работни места и растеж.

Контекст

Европейското научноизследователско пространство беше създадено през 2000 г., за да бъдат по-добре организирани и интегрирани европейските системи за научни изследвания и иновации и за да бъде засилено сътрудничеството между ЕС, държавите членки, техните региони и техните заинтересовани страни. То имаше за цел също така свободното движение на изследователи, научни знания и технологии в целия ЕС и беше съсредоточено върху насърчаването на трансграничното сътрудничество и подобряването и координирането на политиките и програмите за научни изследвания и иновации на държавите членки.

През 2018 г. Съветът на Европейския съюз призова за обновяване на европейското изследователско пространство през 2020 г. посредством ново съобщение на Комисията. През декември 2019 г. чрез становище на Комитета за европейското научноизследователско пространство и иновациите държавите членки направиха препоръки във връзка с бъдещето на европейското научноизследователско пространство.

Като част от отговора на ЕС на пандемията от коронавирус, през април тази година Комисията представи [плана за действие „ЕНП срещу коронавируса“](#). Планът за действие е работен документ, изготвен съвместно от Комисията и правителствата на държавите членки, който се основава на общите цели и инструментите на европейското научноизследователско пространство. Той обхваща краткосрочни действия, основани на тясна координация, сътрудничество, обмен на данни и съвместни усилия за финансиране.

За повече информация

[Информационен документ](#): Ново европейско научноизследователско пространство

[Европейско научноизследователско пространство](#)

[Видео „Новото европейско научноизследователско пространство“](#)

[Съобщение: Ново европейско научноизследователско пространство за научни изследвания и иновации](#)

IP/20/1749

Лица за контакти с медиите:

[Johannes BAHRKE](#) (+32 2 295 86 15)

[Marietta GRAMMENOU](#) (+32 2 298 35 83)

Въпроси на граждани: [Europe Direct](#) на телефон [00 800 67 89 10 11](#) или на електронния адрес [на информационната служба](#)

Related media

 [Illustration 2020/2](#)